

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krome, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2.50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 13.

V Ptuj v nedeljo dne 28. marca 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Przemysl padel. — Ljuta bitka v Karpatih; vjetih 4000 Rusov. — Nemci si zopet osvojijo Memel. — Dardanele nepremagane, Angleži in Francozi izgubili mnogo vojnih ladij.

Avstrijsko vojno poročilo.

Odbit ruski ponočni napad. Izpad iz Przemysla.

Dunaj, 20. marca. (Uradno). Na karpatski fronti se ni pripetilo posebno novega. Na nekaterih krajih bil je artiljerijski boj.

Severno-zapadno od Nadworne smo ponočni napad večih ruskih bataljonov krvavo odbili, ko so prišli že na sto korakov do naših vrst. Na drugih delih fronte v južno-vzhodni Galiciji bil je primeroma mir.

Na Poljskem in v zapadni Galiciji ničesar posebnega.

Hrabra posadka Przemysla je po daljšem presledku včeraj naredila izpad v vzhodni smeri. Zadelala je ob veliko sovražno moč ter se je po večurnem boju vrnila v trdnjavo okrožje.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 21. marca. (Uradno).

V Karpatih je včeraj prišlo med prelazoma Uszok in Konieczna do ljutih bojev. Že v noči do 20. marca so poskušali sovražni oddelki nekatere naših opornih postojank nenedoma zavzeti, toda povsodi so bili z velikimi izgubami odbiti. V jutranjih urah ponovili so se ruski napadi v večjem obsegu. Pričeti boji so na posameznih odsekih trajali celi dan naprej.

Do večera bile so ruske čete, ki so prodrle v naše stališče ob Sanu že do Smolnika in Alsovagony vržene nazaj in smo zajeli 1070 mož.

Na ostali fronti se ni nič pomembnega prigodilo.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Przemysl je padel.

Dunaj, 22. marca. (Kor. urad.) Uradno razglašajo, dne 22. marca.

Po štirinapoldmesečnem obkoljenju, ob koncu svojih moči, je trdnjava Przemysl v časti padla dne 22. marca.

Ko zaloge živil jela sredi tega meseca pohajati, se je general pehote pl. Kusmanek odločil k zadnjemu napadu.

Izpadalne čete so dne 19. t. m. zgodaj zjutraj udarile preko trdnjavske črte in so se držale do skrajnosti v sedemurnem boju proti sil-

nim raskim četam. Končno je premoč števila prisilila naše čete, da so se umaknile za utrdbeno črto. V naslednji noči so Rusi udarili proti raznim frontam v Przemyslu.

Ti napadi so se kakor vsi prejšnji razbili ob ognju hrabro branjenih utrdb.

Ker je po izpadu dne 19. t. m. najskrajnejša omejitev v živilih racijah dovoljevala samo tridnevni odpor, je trdnjavski poveljnik med tem dobil ukaz, naj trdnjavo po poteku tega roka in čim prej uniči vojni material, izroči sovražniku.

Kakor je poročal neki letalec iz Przemysla, se je dejansko posrečilo pravočasno razdejati utrdbe, vse topove, municijo in utrjene naprave.

Požrtvovalna in junaška vztrajnost in zadnji boj posadke zasluhuje ne manjšo pohvalo kakor njena hrabrost v prejšnjih naskokih in bojih.

Tega priznanja tudi sovražnik ne bo odrekal przemyslskim junakom. Padec trdnjave, s katerim je armadno vodstvo moralo računati že dalje časa, na položaj ne upljava mnogo.

Pri poljski armadi trajajo boji v karpatskem odseku od prelaza Uszok do sedla Konieczna.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

* * *

Dunaj, 22. marca. (Kor. urad.) Feldmaršal nadvojvoda Friderik je izdal to-le armadno povelje:

Po štiri in polmesečnih bojih, v katerih je imel trdovratno in brezobzirno, toda vedno brezuspešno naskakujoči sovražnik silne izgube in po krvavi zavrnitvi njegovih, še v zadnjem času, zlasti dne 20. in 21. marca dan in noč izvršenih poskusov, vzeti trdnjavo Przemysl s silo, je junaška trdnjavska posadka, ki je še dne 19. marca s zadnjo močjo poskusila, razbiti premočni obroč obkoljenja, premagana od lakote, na povelje in ko je razdejala in razstrelila vse trdnjavske naprave, mostove, orožje municijo in vojni material vzela, nato prepustila razvaline Przemysla sovražniku. Nepremaganim junakom iz Przemysla naš tovariški pozdrav in našo zahvalo. Premagale so jih naravne sile, ni jih premagal sovražnik. Ostanjejo nam svetel vzgled

zvestega izpolnjevanja dolžnosti do skrajne meje človeške moči. Obramba Przemysla ostane za večne čase sijajen list slavne naše armade.

Feldmaršal nadvojvoda Friderik.

Ljuta bitka v Karpatih. 4000 Rusov vjetih.

Dunaj, 23. marca. (Uradno). Boji v karpatskem oddelku od prelaza Uszok do sedla Konieczna trajajo naprej. V zadnjih dveh dneh smo zopet odbili močne sovražnikove napade ter vjeli 3.300 Rusov.

V boju za neko višino pri Wyskoku posrečilo se je nam vreči sovražnika iz njegovih postojank in vjeti 3 častnike ter 685 mož.

Na ostalih frontah se ni pripetilo kaj posebnega.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nova strašanska bitka v karpatih.

Vojni poročevalec časnika „Morgen“ brzojavi svojemu listu sledeče:

Pri najlepšem spomladnem vremenu pričela se je v Karpatih sedaj najgrozovitejša bitka, kakoršne še v tej vojski ni bilo. Rusi so vse razpoložljive moči k fronti pritegnili ter napadajo neprenehoma. Pri Dukli, Uszoku in Lupkoku dosegli so ti napadi svoj višek. Našim nedosegljivim krdelom se je posrečilo, vse te brezmerne mase sovražnikove s strašanskimi krvnimi žrtvami odbiti. Torišča pred našimi prednjimi vrstami so z mrtvci pokrita. Kako dolgo bo to orjaško klanje, kateremu ni enakega, trpelo in kako da se bo končalo, se sedaj seveda ne more presoditi. Kvečjemu se zna vprašati, ali bode Rusom mogoče vse verzeli tudi v bodoče spopolniti, to se pravi: ali so zares njihove rezerve neizčrppljive. Naša domovina sme s ponosom in zaupanjem na svoje vojake zreti.

Zmaga pri Črnovicah.

„Az Est“ poroča iz Črnovic, da so Rusi ondi od dveh strani naše prav ljuto napadli, toda naši bajonetni naskoki so jih odbili ter pognali v beg. Nato so jih naši od več strani vnovič napadli, Rusi so bežali skozi ogenj naših stranskih vrst in bili strašno poraženi, kljub temu da je ruska artiljerija pehoto dobro branila. Naši so vjeli 200 Rusov, med temi tudi več oficirjev.

iz nemškega vzhodnega bojišča.

Zopetna osvojitve Memela. — Vsi ruski napadi na Poljskem odbiti.

Berolin, 22. marca. (Kor. ur.) Wolffov biro javlja: Veliki glavni stan, dne 22. marca.

Vzhodno bojišče. Po kratkem boju južno od mesta in po trdovratni poulični borbi smo včeraj zopet prepodili Ruse iz Memela. Pod zaščito ruskih čet je ta ruska sodrga plenila imetje in premoženje prebivalstva, nalagala privatno imetje na vozove in je spravljala preko meje. Poročilo o tem postopanju še objavimo.

Severno od Mariampola smo odbili ruske napade. Sovražnik je imel težke izgube.

Zapadno od Orzyca pri Jednoroscu, severno-vzhodno od Przasnysza in severnozpadno od Ciechanowa so se ruski podnevni in nočni napadi razbili ob našem ognju. 420 vjetnikov je ostalo v teh bojih v naših rokah.

Vrhovno armadno vodstvo.

Iz Petrograda se poroča, da se nemško obleganje ruske trdnjave Osovice nadaljuje. Nemcem se je posrečilo, da so v največji bližini mesta postavili nekaj baterij. Nemške granate so napravile v mestu in v trdnjavi veliko škode. Tudi okrog Prasnysza se vršijo sedaj zopet živahni boji. Nemška artiljerija obstreljuje ruske postojanke s vso srditostjo. Nemci so močno ojačili tudi svoje postojanke ob Bzuri.

Podmorski boj Nemčije.

Iz Londona se dne 23. marca brzojavno poroča: Vsled tedenskega izkaza admiralitete torpediranih in potopljenih je bilo od 10. do 17. t. m. osmero angleških trgovskih ladij s 22.825 tonami. Tri druge ladje, ki so bile torpedirane, so priplule v pristanišča. Od početka vojske je izgubila Anglija 96 ladij. 54 od teh je bilo potopljenih od križark, 12 skoz mine, 30 pa od podmorskih čolnov. K temu število ribiške ladje in čolni se niso prišteti.

Iz francoskega bojišča.

Nemci na francoskih tleh povsodi trajno napredujejo. Kjerkoli se spuste zavezni Angleži in Francozi v boj, vsepovsodi so premagani in trpe velike izgube na moštvu in različnim vojnim materijalom, tako n. pr. pri Carency, v Champagne, Beausejour, Combres, Apremont, Flierey, Badonviller in še drugod. Pri Chapelle sta izgubila zavezniška več tisoč mrtvih in od Nemcev vjehi.

Na Pariz mečejo nemški Zepelini bombe, vsled česar je prebivalstvo tega velikanskega mesta popolnoma zbegano. Tudi na Ostende in Verdun so metali Zepelini bombe in povzročili mnogo škode.

Przemysl.

Velika in znamenita trdnjava v srcu Galicije, Przemysl, je po štiri in pol meseca trajajočem obleganju vsled pomanjkanja živil, padla v roke ruske armade.

Przemysl je padel, a padel je vsled tega, ker ga je premagala lakota, padel je po dolgi

General in usmiljeni brat.

Resnična dogodba.

(Konec.)

V.

Nekega dne šel je brat Bertrand kakor navadno h knezu, da bi se prepričal, kako se kaj vrača zdravje prevzvišenega gospoda. Toda v predsobi se mu je naznanilo, da ima knez v svoji sprejemni dvorani imeniten obisk in dokler da ta ne odide nikdo ne sme vstopiti. Seveda je to povelje veljalo tudi za našega usmiljenega brata, ki je ravnodušno sklenil čakati. Sedaj se odpro vrata čakalne dvorane še enkrat in skozi nje vstopi nek častnik od artiljerijskega štaba. Tudi temu je dvornik povedal, da naj blagovoli malo počakati.

Koj pri vstopu častnika se je bratu Bertrandu zdel obraz nekako znan. Že v prvi minuti je dognal, da so poteze na obrazu tega

in junaški obrambi, ne zavojevan, nego od lakote oslabljen. Posadka se je držala do zadnje skorje kruha in zato ji tudi zgodovina ne bo odrekla zasluženih laurik.

Przemysl je staroslavno mesto. Že leta 981. je bilo prvič zavojevano po Vladimirju Velikem; leta 1018. je to mesto zavojeval Boleslav Veliki; leta 1031. je prišlo pod gospodstvo južnoruskih vladarjev in je končno za časa Kazimirja Velikega pripadlo kraljevini Poljski, pri kateri je ostalo, dokler ni Galicija prišla k Avstriji. V trdnjavo je bil Przemysl spremenjen leta 1874. Zgrajeni so bili okrog mesta veliki forti, zgrajene so bile vojašnice in skladišča in splošno je veljala ta trdnjava za nezavzemljivo. Sedaj smo videli, da tudi res ni bila zavzeta, ampak je padla, ker je zmanjkalo živil.

Przemysl leži na desnem bregu reke San, čez katero vodi 180 metrov dolg most. Mesto ima kakih 50.000 prebivalcev. Koliko je bilo sedaj vojaštva v trdnjavi, ni znano. V Przemyslu je sedež okrajnega glavarstva, okrožnega sodišča in okrajnega finančnega ravnateljstva ter rimsko-katoliškega in grško-katoliškega škofa, ter kornega zapovedništva. V mestu ste dve stolni cerkvi, poljska in rutenska gimnazija, učiteljske in dve duhovski semenišči. Prebivalstvo v mestu je po večini poljsko, prebivalstvo okolice je rutensko. Mesto ima dva lepa spomenika: kralja Sobjeskega in pesnika Mickiewicza. Takrat, ko so prišla na dan izdajstva generalštabnega polkovnika Redla, se je vobče sodilo, da je izdal prav vse načrte in tajnosti trdnjave Przemysl. Če je to tudi res storil — brezuspešni naskoki ruske armade so pokazali, da je vojna naprava znala trdnjavo spraviti v tako stanje, da je ni bilo mogoče premagati.

Ljuti boji za Darnelo.

vrše se sedaj zopet s vso srditostjo. Turška poročila pravijo, da je izmed angleških in francoskih bojnih ladij udrla edina križarka „Amethyst“ v Dardanele. Križarko je spremljal angleški zrakoplov, ki je bil svoj čas dodeljen angleškemu mornariškemu odposlanstvu v Carigradu, in so mu bile razmere v morskii ožini dobro znane. A tudi križarka „Amethyst“ se je morala kmalu vrniti, ne da bi bila predrla notranjo dardanelsko črto, ki je zavarovana z minami. Vsled turškega ognja je bila „Amethyst“ tako poškodovana, da se je morala umakniti iz ožine.

Obstreljevanje dardanelskih utrdb po sovražnih ladjah se je vršilo dosedaj edino le z odprtega Egejskega morja v bližini Smirne in iz zaliva Saros ob polutoku Galipoli. Sovražne kroglice slabo zadevajo. Od 100 strelcov, ki jih Angleži in Francozi oddajo na dardanelske utrdbe, zadene navadno samo eden.

Izgube na sovražni strani so že precej velike. Francoska oklopnjača „Bouvet“ je dne 19. marca zadela ob mino in se je tekom treh minut potopila, le malo število moštva se je rešilo. Isti dan ste zadeli ob mini angleški ladji „Irresistible“ in „Ocean.“ — Močno poškodovane so še ladje „Gaulois“, „Inflexible“, „Prince George“ in „Cornwallis“ Te ladje so že mo-

došleca jako podobne onim na licih njegovega brata, od katerega se je pred desetimi ali ednajstimi leti ločil. Toda v tej opravi in v tem dostojanstvu, katero je ta uniforma razodevala? Ne, kaj takega se tudi pri največji sličnosti ni dalo misliti. In vendar, bolj ko ga še natančneje opazuje, bolj se mu zdi bratu Frideriku podoben in ko ga slednjic sliši pri besed s kneževim komornikom spregovoriti, ki so kazale znake tistega narečja, v kojem sta v nju mladostnih letih občevala, uvideval je brat Bertrand, da je njegova slutnja utemeljena. Namignil je torej komorniku, naj stopi malo k njemu v stran, vpraša ga po imenu tega častnika, ga izve in sedaj je bil slehern dvom odstranjen.

Težko je brat Bertrand zadrževal izklic svojih čutil in prav rad bi bil vedel, da bi tudi častnik njega nekoliko pazljivejši pogledal. Pa ta že od nekaj ni bil poseben prijatelj redov-

rile zapustiti bojno torišče. Na angleški ladji „Queen Elizabeth“ se je dne 19. marca vršil vojni svet angleško-francoskih mornariških višjih častnikov glede nadaljnega obstreljevanja Dardanel. Angleška in francoska javnost je radi velikih izgub zelo potrta.

Po vesteh iz Aten so Turki prepeljali v Dardanele več velikih možnarjev. Ob cestah so narejeni posebni tiri za prevažanje teh možnarjev, ki jih vsled tega lahko Turki nameste na vsaki točki, ki je ogrožena. Obrambo vodijo nemški častniki. Operacije pred Smirno so začasno ustavljene. Turki vporabljajo ta čas v to, da popravljajo poškodovane utrdbe. Število turških čet v Smirni cenijo na 50.000 mož.

Po zanesljivih vesteh imajo Turki na polutoku Galipoli 40.000 mož, ob Dardanelah na evropski strani 80.000, na azijski strani pa 50.000 mož. V pondeljek je padel neki angleški hidroplan, ki se je vračal z izvidnega poleta, v morskoo ožino. Zrakoplovec je rešila neka torpedovka.

Polom ruske ofenzive v Karpatih.

V začetku preteklega tedna od Rusov v Karpatih pričeta protiofenziva, od katere so si zavezniki velike koristi obetali, ni imela skoraj nobenih uspehov; pač pa so izgubili sovražniki ondi na tisoče mrtvih, da je pas zemljišča pred njihovo sedanjo fronto eden celotni mirovdvor.

Na vsak način je ruska ofenziva zlomljena in bode v bodoče le z velikimi žrtvami zamogla zopet poskusiti kaj enacega.

Večje enotne operacije ovira za sedaj tudi premenljivo vreme, ki je enkrat solnčno, nakrat pa sprva pada sneg.

Na nekaterih krajih se je našim četam posrečilo si nekaj ozemlja pridobiti, ko so Ruse vrgle nazaj, in mogoče bo to za poznejše operacije precejšnje važnosti.

Tudi v Bukovini niso dosegli Rusi nobenega uspeha.

Nemške odredbe proti ruskemu požiganju vasi.

Nemško najvišje armadno vodstvo izdalo in poslalo je ruskemu nadpoveljništvu sledeče armadno povelje:

„Cenea uspeh so dosegle ruske državno-brambne tolpe pri vpadu v najsevernejši kot vzhodne Pruske v smeri proti Memelu. Plenile in požigale so vasi in graščine. Mestam na od nas zasedenem ruskem ozemlju je bilo za kazen naloženo plačilo večjih svot kot odškodnina. Za vsako od teh tolp požgano vas ali posestvo na nemških tleh bodemo požgali tri vasi ali posestva na od nas zasedenem ruskem ozemlju. Na vsako požiganje v Memelu bomo odgovorili s tem, da bomo zažgali ruska vladna poslopja v Suwalkiju in drugih glavnih mestih gubernij, ki so od nas zasedene.

Najvišje armadno vodstvo.

Kitajska in Japonska.

Poroča se, da je odredil mikado mobilizacijo brodivoja. Iz Pekinga javljajo: Predsednik Yuanšikaj je preklcal svojo prošnjo na angleško vlado, da naj posreduje med Kitajsko in Japonsko. Pričakuje se, da bo japonski ultimatum odklonil.

niške obleke, hodil je bolj v ozadju dvorane gor in dol in se tudi za trenutek ni ozrl na brata Bertranda. Mogoče je tudi nosil v svoji glavi važne reči, načrte, ki jih namerava knezu predložiti! Konečno se Bertrand ni zamogel več premagovati, s ponižnim pogledom in s pohlevnim korakom stopi pred brhkega častnika in reče: „Ali mi je dovoljeno vprašati, gospod major, če niste v Berlinu rojeni?“

Major Schröder obstoji, pogleda vprašalca ter mu precej hladno odgovori:

„To sem.“

„In se ne pišete za Schröderja?“

Major je postal nekako nejevoljen ter je odgovoril še hladneje: „Tako se pišem. Ali se morebiti Vam še nadalje izpraševati poljubi, gospod frater?“

„Ali niste imeli nekaj mlajšega brata z imenom Vilhelm?“

Major se začudi temu vprašanju ter naglo

Amerika zahteva podaljšanje ultimata.

Stockholm, 22. marca. Petrogradska Rječ poroča: Ameriški veleposlanik v Tokiu je izročil japonski vladi noto ameriške vlade, ki zahteva, da podaljša Japonska svoj 25. t. m. potekajoči ultimatum.

Iz Pekinga javljajo: V Šanghaj je prispelo 9 angleških vojnih ladij.

Boji v Egiptu.

V Egiptu se zbira nad Angleži huda nevihta. Domače prebivalstvo drži vsled skupne vere s Turki in mnogo egiptovskih vojakov je že pobegnilo iz angleških vrst. Osodepoln oblak za Angleže se približuje od jugozapada, od koder se bližajo divji Senusi (arabski narod), ki štejejo v svoji armadi črez 70.000 mož, samih hrabrih in jako bojevitih sinov puščave.

Avstrijski Hindenburg v Karpatih.

Mažarski list „Pesti Naplo“ posvečuje cel članek junaku Svetozarju Borojeviču, našemu najslavnejšemu generalu v karpatskih bojih; piše med drugim n. pr. sledeče:

Središče vseh dogodkov, kateri se tičejo karpatskih čet, je general Borojevič. On je najpopularnější vođa naših čet. Iz svojega glavnega stana razpošilja vsa povelja in vodi usodo tisočeri ljudi. Dan za dnevom pride v njegov glavni stan in zopet odide neizmerno število telegramov, ogromno vlakov, impozantni avtomobili, aeroplani in vsa moderna občila, ki jih imamo zato, da čim hitreje nosijo poročila z bojišča v glavni stan in zopet nazaj. Ta vrli general izvršuje svojo nalogo na najpopolnejši način. Pod njem ima vsak prideljen oficir svoj natančno določen delokrog, kojega ne sme prestopiti ali celo se v družega vtikati. Njegov glavni stan je podoben veliki tovarni, kjer so delavci vojski in vojaški uradniki.

Praga teh sob ne more prestopiti noben meščan in tujec še se približati ne more, ker je pslopje od vseh strani obdano z močnimi stražami. Mesto, v katerem ima svoj glavni stan, bilo je pred vojsko čisto neznanatno in skoraj nepoznano, a sedaj je vedno polno ljudstva, promet je zelo bučen. Če pride v to mesto kak minister, kak odličen visok častnik ali kak diplomat, nihče se ne zmeni zanj, občinstvo ga niti ne opazi, toda če se prikaže Borojevič, pa se vse občinstvo nekako razburi; vse je zanj navdušeno in vsakdor obožuje tega odličnega generala, ki je nasproti vsakomur prijazen in uljuden. Vsi zaupajo in verujejo v njega in vselej, kadar se prikaže, nastane v prebivalstvu neko posebno napeto pričakovanje. Borojevič je silno delaven in toraj rad gre — kolikor mu je možno — na izprehod. Tudi na fronti hodi na izprehod po cele tri ure na dan. Zjutraj vstaja zarano, ter se po skromnem zajutru takoj loti dela.

V Karpatih mu je znana vsaka točka, vsak grič, vsak klanec, vsaka steza in nje ovinki, vsako brdo in visočine. Z gotovostjo preračuni, kje da bojo Rusi tepeni.

In zato mu vsakdo zaupa in če se pokaže, je vse pomirjeno. Ta sloviti general ni enostranski, vse ga zanima in o vsem je najboljšo poučen. On je mož hitrih činov ter ne odlaga izvršitve, h kateri se je bil odločil.

odgovori: „Seveda! Seveda! Odkod veste to? Ali ste ga mogoče poznali? — Oh če veste česar o njem poročati?“ Z naglico je govoril te besede.

„Seveda zamorem to in sicer samo jaz in nobeden drugi človek!“

Major Schröder še bolj ostrmi: „Vi in nobeden drug človek?“ — Kako? Ali bi bilo mogoče —?“

„Fric! Fric! Ali sem samemu sebi postal tako nepodoben, da me nikakor ne zamoreš spoznati?“

„Bog v nebesih! In ta si Ti? Vilhelm! Ti v tej obleki? O moj brat! Moj brat!“ — Skočila sta eden k drugemu in se srčno objela, pozabivša na kraj, na katerem se to godi! Pozabila sta, da sta v predsobi prevzvišenega kneza, pozabila sta v tem trenutku na vse kneze po vesoljnem svetu, objemala se z glasnimi vsklici veselja tako glasno, da ju niso samo vsi nav-

Na izprehod ne gre nikdar sam, ampak vedno v spremstvu enega ali dveh častnikov svojega štaba. Njegovo obnašanje je vedno vojaško, obraz pa mu je jasen in poln veselja. Nikdo ga še ni videl čmernih lic in nagrbčene čela. Oči so mu svitle in žive ter odsevajo njegovo dobrodušnost. Njegova hoja in vsaka kretnja je živahna in prijetna. V službi je izredno strog in neizprosno mož jaklen.

Se pred vojsko se je nekoč izrazil v prijateljski družbi o neobhodnosti vojne med nami in Rusi baje tako le:

„Ruski moloh neprestano narašča in ta velikan nam grozi, da nas bo tudi požrl. Ako z vojsko odlagamo, dali mi bodedo s tem samo časa, da se ukrepi v gospodarskem in kulturnem oziru; to pa moramo na vsak način preprečiti.“

Vedel je že takrat, kaj da ima priti. Že v vojaški šoli kazal je posebno spretnost in talent za taktiko. Pri vsaki vojni igri je bil vselej zmogovalec in je svoje tovariše vedno prekašal, ki so večkrat prosili, da bi jim pomagal rešiti kako bolj komplicirano bojno igro. Večkrat se je baje celo pripetilo, da je ob taki priliki premagal svojega lastnega profesorja.

C. k. krajni komisar za agrarne operacije.

Št. 36/3—15.

Jako nujno.

Maribor, dne 16 marca 1915.

Uporaba vojnih vjetnikov.

Vsem občinskim predstojništvom, okrajnim odborom, alpskim odborom, kmetijskim podružnicam.

A) Oddaja vojnih vjetnikov.

C. k. ministerstva so ukrenila, da se naj vojni vjetniki kolikor mogoče uporabijo za poljedelska obdelovalna ali melioracijska dela kakor tudi za zgradbo cest. Vojaška uprava je skrajno ugodljivo privolila v oddajo vojnih vjetnikov za poljedelska in druga manjša dela — celo v delovnih skupinah po 30 možev.

B) Pogoji.

1. Glede del, ki se naj bi izvršila, se za posebno važne smatrajo zgradbe alpskih cest in večje melioracije. Pa tudi za manjša dela se, kakor omenjeno, morejo zahtevati vojni vjetniki.

Načrti, kojih finančno pokritje je zagotovljeno po budgetu (proračun), se pred vsem zamorejo začeti. Slučaji, posebno pripravi za uporabo vojnih vjetnikov, se naj, ako finačno vprašanje še ni rešeno, takoj s primernim vtemeljevanjem predložijo pristojnim oblastvom; tozadevno se naj obvesti c. k. krajni komisar v Mariboru.

2. Predpogoji za uporabo vojnih vjetnikov so nesumna pitna voda, primerna odstranitev odpadkov (stranišča), perijodična zdravstvena nadzoritev ter zdravitev po občinskem, okrajnem ali distriktnem zdravniku — o čem se je pri ministerstvu za notranje zadeve izdelalo vodilo

zoči začudeno gledali, temveč da je stopil tudi knez iz svoje sprejemne dvorane pogledat kaj se tukaj godi. Njegovo začudenje je presegalo vse meje, ko je zagledal svojega ljubljence, majorja Schröderja v tesnem objemu usmiljenega brata, s katerem sta se neprenehoma srčno kuševala. Pristopil je trdno pred nju ter že v drugič vprašal, kaj da zamore biti vzrok njuni čezmerni veselosti; bila sta slepa in gluha za vso okolico.

Nato pa njuno pripovedovanje in kneževu presenetanje, to se da lažje misliti kakor popisati!

Romantika te dolge ločitve, srečna prememba v njuni osodi, posebno pa čudežno svidenje — to je bila za več dni vsebina občne govorice v velikem cesarskem mestu, v katerem se je prebivalstvo k večjemu kakih štiriindvajset ur o kakem imenitnem dogodku razgovarjalo. Zvedela je o tej zadevi celo dobrosrčna in ljudomila vladarica Marija Terezija, ki je dala oba

— ter pri večjem številu delavcev naprava marodne hiše z osamljivimi prostori (glej točko d).

Oddaja vojnih vjetnikov iz okuženih taborišč je izključena. Sploh se bodo vojni vjetniki pred njih oddajo podvržli daljši zdravstveni nadzoritvi.

C) Nadzoritev.

Nadzoritev manjših delovnih skupin (30 možev) pripustila se bode političnim oblastvom, oziroma komisijam za žetev in občinam. Pri večjih delovnih skupinah (200 mož) prevzame vojaška uprava tudi nadzoritev.

D) Stroški.

Od strani delodajalcev ne dobijo vojni vjetniki nobenega plačila. Vojaška uprava da vojne vjetnike brez plačeno na razpolago ter nosi tudi v vseh slučajih stroške za hrano.

Delodajalci prevzamejo v vseh slučajih le stroške za nastanitev, kuhinjsko posodo, priskrbovanje orodja, zdravstveno nadzorovanje ter prevozne stroške železnice po vojaškem tarifu. Pri večjih delih v skupinah po 200 mož ter pri daljši uporabi prevzame vojaška uprava tudi postavljanje potrebnih barak (kolib) na svojo stroške in priskrbi tudi kuhinjsko posodo.

Označeni pogoji morajo se proglašati kot jako ugodni. Vsled tega je želeto, da se obsežno in izdatno uporabijo delovne sile, ki se s tem dajo na razpolago.

Ako se v omdotnem področju rabijo vojni vjetniki, naj se to naznani c. k. krajnemu komisarju v Mariboru, in sicer kakor hitro mogoče, ker se bo v najbližjih dnevih v Gradcu vršila ustmena razprava o tem predmetu.

C. k. komisar za agrarne operacije:

Sima Gall m. p.

* * *

Razumni rojaki, pobrigajte se!

Zgorajni oklic ces. k. komisarijata za agrarne operacije v Mariboru naj vsakdo natančno in vestno prečita, ki potrebuje delovnih moči za svoja kmečka dela bodisi na polju, na travniku ali v vinogradu; dobe se — kakor je z okolica razvidno — tudi za druga opravila, toda ista pridejo pri Vas kmetovalcih, ki tvorite večino naših čitateljev, le malo ali celo nič v poštev.

Ne odlagajte čisto nič, temuč požurite se n e m u d o m a, da dobite pomoč pri svojem delu, ki vas ne stane skoraj čisto nič. Posebno vam rojakom Slovincem polagam na srce, ne zamudite prilike, ki se vam nudi sedaj, ponudi „zastonj in franko“! Naj nikdo izmed Vas potem ne godrnja: Ja, mi ubogi Slovenci smo pač vedno zadnji pri skledi! Če je kdo poklican k obedu, naj pride hitro, brez obotavljenja, drugače bo zamudil in našel — prazno skledo. Ali mislite, da so pregovore kakor n. p.: „Komur ni svetovati, temu se tudi ne more pomagati“, — „kdor mašo zamudi, še žegna ne dobi“ — in enake n o r c i skovali? Kdor bi to trdil, za-sluzil bi sam to ime.

Glejte, dragi moji, kako je to zadevo n. pr. gospod načelnik okrajnega odbora ptujskega urno spoznal za dobrodošlo izvrstno pomoč v sili, v sedanji sili splošnega pomanjkanja delavskih moči. Koj hitro, nemudoma po prejemu

brata Schröder k sebi povabit, ker je želela njima ustmeno čestitat ter še tudi drugače svojo naklonjenost izkazat.

Brat Bertrand se je sicer vrnil v Feldsberg, a tudi za njega je knez Liechtenstein prav po očetovski skrbel ter ga na dvojni način odlikoval. Brata sta se od sedaj naprej pogostoma videla in vezala je nju neizpremenljiva bratovska ljubezen. Vsak je bil srečen — po svoje.

Starejši brat Friderik je pozneje bil povišan v baronski stan, bil imetnik polka in je umrl kot podmaršal (feldmarsallajtnant) v Olomucu na Moravskem, kakor smo že začetkoma povedali.

Bertrand prejel je na Dunaju naslov doktorja zdravilstva. Ko si je pridobil s svojo spretnostjo, s svojimi zdravniškimi uspehi in s svojo osebno ljubeznivostjo splošno spoštovanje, umrl je v visoki starosti v Eisenstadt-u na Ogrskem. Kratko pred svojo smrtjo razdelil je vso svoje imetje med svoje redovne sobrate. — t —

oklica ces. kr. lokalnega komisarijata za agrarne operacije v Mariboru sporočil je temu uradu nazaj, da zahteva za nižje navedena dela toliko in toliko mož, vrhutega je pa še svetoval drugim, da se naj nemudoma poslužijo te nepričakovane a dobrodošle ponudbe; in med temi drugimi sta tudi dva slovenska gospoda poslance.

Do nadalje se bode v porabo vzelo vojnih vjetnikov in sicer:

60 mož za kmetovalška dela na posestvu Štajerske hranilnice v Podlehniku;

60 mož v vzornem vinogradu g. F. Osterberger-ja;

30 mož pri upravi domèn g. grofa Herberstein-a v Ptuj;

30 mož na graščini Dornava;

60 mož za dela na mestnih marofih; za popravila starih in gradenje novih cest je g. okrajni načelnik zahteval za preložitvev gorske ceste na Ptujski gori v potezi okrajne ceste Ptuj Stoperce-Rogatec

100 mož, kojo zahtevo je priporočal tudi g. poslanec Ozmeč-u ter občinskima zastopništvoma na Ptujski gori in v Majšpergu.

Za preložitvev gorske ceste v Hlaponcih v potezi okrajne ceste Ptuj-Jursinci-Gornja Radgona zahteva se

100 mož in občine Hlapovce, Polensak in Jursinci so dobile naročilo, da naj prošnjo podpirajo;

500—1000 mož se je zahtevalo za regulacijo Pesnice v sodn. okrajih Ptuj, Št. Lenart in Maribor.

Prosilo se je g. poslanca Brenčiča in g. grajščaka Quido pl. Pongratz, da vplivata na to, da bi se ta nujna dela s pomočjo vjetnikov pospešila.

Tudi občine Formin, Sv. Marjeta, Možganci, Mezgovci, Pacinje, Velovlek, Ivanci, Destinci, Ločice-Ternovec, Mostje in Slome so povabljene da vložijo tozadevne prošnje.

Za regulacijo Drave so prošene, da bi prošnjo podpirale, občine Cvetkovi, Pobrežje, Lendova, Duplek, Sv. Nikolaj, Loka, Rašje, Št. Janž, Slovenska ves, Hođoš, Breg, Pobrež, Dravci, Dolena, Gorenjski vrh, Zavrč, Formin, Gajovci, Mala ves, Meretinci, Stonjce, Bukovci, Sv. Marko, Zabovci, Puhla, Brstje, Karčovina, Vurberg in Sv. Martin, ter se je zahtevalo

500—1000 mož.

Za zgradbo strategično neizmerno važne železnice Dunaj-Spalato zahtevalo se je za delno progopro Ptuj-Rogatec Brežce

5—10.000 vjetnikov ter se je predložila prošnja ces. kr. ministerstvu za železnice kakor tudi g. senatnemu prezidentu dr. Miros. Ploju, da blagovolita tozadevno prošnjo podpirati. Enaki pismi poslal je g. okrajni načelnik tudi okrajnima odboroma v Rogatcu in Brežcah.

Za regulacijo Dravinje se je mož zahtevalo in se je zaposlilo g. poslanca Ozmeč-a kakor tudi občine Vareja, Pristova, Jurovec, Lancja ves, Ptujška gora, Majšperg, Št. Bolfank in Pobrež, da bi naj prošnjo podpirale. V svrhu regulacije Poljskavskega potoka zahtevalo se je mož in se je spet prosil g. poslanec Ozmeč ter občine Majšperg, Ptujška gora, Pristova, Vorovec, Lancja ves, Sela, Št. Lovrenc, Čirkovce in Škola, da se naj udeležo

300 mož in se je spet prosil g. poslanec Ozmeč ter občine Majšperg, Ptujška gora, Pristova, Vorovec, Lancja ves, Sela, Št. Lovrenc, Čirkovce in Škola, da se naj udeležo

Za osušenje močvirij od Slov. Bistrice naprej proti Jablanom, Čirkovcam, Št. Lovrenc, Podlož, Medvedcam in Sesteržam se je zahtevalo

1000 mož ter se imenovane občine kakor tudi okrajni odbor v Slov. Bistrici naprosilo, da naj prošnjo podpirajo.

Za gradnjo ceste Ptuj-Sv. Martin tikoma Drave zahtevalo se je 500 mož.

Za preložitvev gorske ceste v Grabšincih v potezi gornjeradgonske okrajne ceste zahtevalo se je

200 mož in se okrajni odbor Gornja Radgona naprosil, da prošnjo podpira.

Za gradnjo ceste Podvinci-Zgornji Velovlek se je zahtevalo 200 mož ter sta občini Ivanjci in Destinci povabljeni, da prošnjo podpirate.

Za gradnjo ceste Ptuj-Sela zahtevalo se je

200 mož in povabile občine Breg, Jurovec in Ternovec-Sela, da prošnjo podpirajo.

Za zgradbo ceste Jurovec-Pristova-Štogarce se je zahtevalo istotako

200 mož ter občinam Jurovec, Majšperg, Gornja Pristova in Ptujška gora naročilo prošnjo podpirati.

Za gradnjo ceste Gorenjski vrh-Turški vrh zahtevalo se je

200 mož ter se povabile občine Gorenjski vrh, Turški vrh in Zavrč, da prošnjo podpirajo. Obenem se je poslalo enako pismo gosp. grajščaku in okrajnemu odborniku baronu Maks Kübeck.

Konečno se je še za regulacijo potočnih strug in popravo cest v Haložkih goricah zaprosilo

500 mož ter se naročilo občinam Leskovec, Vareja, Sedlašek, Podlehnik, Grušovec in Pobrež, da naj prošnjo podpirajo.

Skupno število zahtevanih vjetnikov znaša toraj okoli 25 000 mož

Glejte, dragi čitatelji, za toliko delavnih moči se je potegnil — deloma na to vpljival — eden sam edini mož, g. okr. načelnik ptujski.

Seveda ni „pri moj duši“, da bo vso zaproseno število tudi dobil, toda prošniku se navadno ne odkloni popolnče, da se mu saj toliko, kolikor je lahko mogoče. Kdor pa ne prosil, gleda potem skoz prste, godrnja in si ne ve drugače mržnjo olajšati, kakor da zavida tistega, ki je prosil in — dobil. Vsak denar ima obojestranski kov (beiderseitige Prägung) in enako ima tudi ta priteg vjetnikov dve svetli strani. Država, v kateri so doma, sedaj ne more za-nje skrbeti. Vzdrževati jih mora naša država, jim dajati stanovanje obleko in hrano. Pri tolikih tisočih pa to lepega denarja stane; od kogar da država ta denar vzeme, ker ga imeti mora, mislim, da je vsakemu davkoplačilcu znano.

Ako si toraj izprosite te vjetnike za delo na Vaših posestvih, si bode te olajšali težo davčnih bremen, ker državi ne bo treba graditi velikanskih vjetniških barak, vdrugič pa Vam bojo za to njo opravili delo, katerega bi sami ali z nedostatnimi pomožnimi delavci nikakor ne zmogli.

Priporočal je tudi g. načelnik okr. zastopa, da se naj barake v manjših obsegih in posamezno v tistih okolica stavijo, kjer se potrebuje razmeroma več vjetnikov, da bi tile imeli potemtakem bližje na delo. Postaviti se bi jih n. pr. zamoglo nekaj ob delih neregulirane Pesnice, da bi imeli vjetniki tamkaj delo naprej, ako bi se za kmečka dela začasno ali trajno več ne potrebovali. Velika skupina barak — kakor je to nameravano v Šternthalu — je nepraktičen načrt za državo kakor za kmetovalce.

Da se teh ponudeni delavcev v nobenem oziru ni treba bati, to Vam pojasnjuje in zagotavlja dovolj dotični uradni oklic.

— glad. Vsem, ki trpe na zagačenju, se priporočajo Feller-jeve čistilne in prebavljanje popsepujoče rabarbarjeve kroglice s znamko „Elsa-Pillen“, in bi naj bile v vsaki hiši, da se zamorejo pri boleznih v želodcu, črevah, sploh v prebavilih takoj rabi. One uredijo stol, pomirijo krč, zboljšajo kri in zapredujo tudi preveliko dobelost (nakopičenje preobilne maščobe). Te preizkušene, lahko in zanesljivo čistilne kroglice priporočajo mnogi zdravniki, ker njih uporaba nima nikakoršnih škodljivih postranskih posledic. Zaradi njihovega zmernega učinkovanja

Bedasto bi toraj bilo, te tuje ljudi kar tako brez vsega dela vzdržavati, jih rediti, medtem ko nam samim itak živeža že na piclo hodi. Toda bog varuj, da bi me napačno razumeli in si mislili, da imate kak vzrok te ljudi sovražiti in žnjimi surovo postopati! Reveži so kakor so reveži naši ljudje, ki so sedaj vjetniki daleč tam v tuji deželi med tujimi ljudmi. Tudi ti siromaki, ki imajo sedaj priti na delo v naše kraje imajo v svoji domovini drage svojce, stariše, brate, sestre, prijatelje, neveste, ki so si v skrbeh za njimi in tožijo v svoji negotovosti bridke solze čez vse to gorjé. — Upam, da ste me razumeli. Z Bogom! — t —

Postna pridiga „Štajerčeva“.

(4. stran 77 vrst.)

Bilo je v tistem času dno hudo pomanjkanje in stiska, ko se je pisalo: dne 23. marca 1915. In tisti čas stojim v nekem lokalu pred 1/3 l špicarja pri mizi, na kateri je ležal nek nemški časopis, ko pride od druge mize mož v delavniški obleki, pogleda list — „že dva dni star“ — ter reče: „Ah, zdaj ko smo izgubili Przemysl, zdaj pa ne čitam nobenega časopisa več ne nemškega in tudi ne slovenskega“. Morebiti me je poznal kot časnikarja ali morebiti tudi ne — vse eno —, izrek postaranega moža me je zanimal. Kot človek, ki pustim vsakomur svoje veljati, ako isto ne zadeva moje malenkosti, sem mu v mislih dal prav, ustmeno pa itak nisva besede menjala.

Ko pozneje besede tega moža nekoliko premislil, storil sem „tr den sklep“, da čitateljem „Štajerca“ napravim nekako pridigo ali vsaj „nauk“, kojemu želim, da bi našel pot v čitateljeve možgane, ker si ne upam reči „k srcu“, h kojemu itak marsikdo govori, — včasih morebiti zelo preveč, ker pogostoma razun srca tudi pamet znori.

Reč je ta — po mojem mnenju. Kdor danes časnik piše v državi, ki je v vojsko zapletena, ima velike in mnogotere sitnobe. Ne mislim tukaj na g. državnega pravdnika, temuč samo na ljudstvo, ki časnike čita. Poročila o vojnih dogodkih bralcem skoraj nikdar ne ugajajo, kajti besedo „ugajati“ si tolmačim tako, da se še tudi po daljšem času — in tudi po desetletjih — z veseljem spominjam prijetnega dogodka, katerega sem doživel sam ali pa prejel o njem obvestilo, koje mi je „ugajalo“.

Poslušajte me toraj! Če Vam časnik vsled zanesljivih uradnih poročil danes pove o kakem izvanrednem uspehu naših vrlih krdel, ste večinoma res razveseljeni ali mogoče celo navdušeni, drugi, tretji in morebiti kak deseti dan ravno tako; a sedaj pride „na enkrat“ v časniku poročilo, da je sovražnik tu ali tam imel kak pomembnejši uspeh, — „na enkrat“ ste tudi Vi na tleh kakor da bi Vam osebno že bil Rus stopil na tilnik ali pa — Vam urednik vlil v grlo celi liter cijankalija.

Imel sem nekaj med svojimi soobčani ljubega prijatelja, premožnega posestnika, ki je kaj rad rekel: „Če hudič mlade ima, tedaj ima vsakokrat najmanj dva“, ali po „krščanski“ rečeno: Nesreča pride redko sama! Tako se godi skoraj vedno tudi naši ljubi Avstriji. Kolikokrat smo bili v zadnjem polstoletju napadeni, tolikrat smo se morali bojevati najmanj na dve strani. V tej vojski je že četrtookrat.

In Vi mislite, da je to lahka reč? Ne gre pa ne gre brez neizogibnih nezgod. Še roman, ko gre na božjo pot, se včasih izpotakne in morebiti malenkostno poškoduje,

Goltavost.

Jako razširjena napaka je navada nekaterih ljudi, da pre mnogo jejo in s tem preobložijo želodec in čreva. Goltavost ima svoj vzrok v različnih okolščinah in se ne da zlahka odpraviti, ker dotičnik takoj začuti glad, ako ne je venomer. Ščasoma pa povzroči goltavost vsled preobložitve želodca pokvarjenje prebavil in samogoltnež je primoran trpeti bolečine v želodcu, krče, grenčico in zagatitev v prebavilih ali pa

jih tudi ženske in otroci radi jemljejo. 6 škatljic za samo 4 krome in 40 vin. pošlje poštne prosto lekarnar E. V. Feller v Stubiici, Elsa trg št. 241 (Hrvatsko) in se lahko obenem tudi naroči Feller-jev bolečine odstranjujoči fluid iz rastlinskih izvlečkov s znamko „Elsa-fluid“, ki se od mnogih zdravnikov rabi in priporoča proti skrnini, prčinu in drugim boleznim; 12 steklenic za 6 kron se lahko obenem naroči poštne prosto, in bi moralo biti to domače zdravilo vedno pri roki, ker je preizkušeno v mnogoterih boleznih. — — — hajir.

to da slednjič vendar pride do zaželjenega cilja, na kojem ves trud in vsako medpotno neprijetnost pozabi ter se Vse-gamogočnemu zahvali za milost, da mu je dal priti tje, kamur je želel. Ljubi Bog bode tudi Avstriji dal priti — četudi po trnjevi poti — do cilja, kojemu se pravi: ljubi in trajni mir.

Ako Vam toraj, dragi čitatelji, „Štajerc“ ne more vedno postrčiti z razveseljivimi novicami z bojišča, ne bodite nevoljni nanj, saj on pove Vam odkrito resnico, ki je vsikdar boljša kot zakrita laž. Sploh pa Vam bode podajal raje več družega podučljivega in zanimivega berila kakor samo le poročila o vojski, vojski in zopet vojski, katero naj vzame vrag na vse veke. Amen.

Vojaške zadeve.

Vpoklic superarbitriranih. Vojno ministerstvo je odredilo, da se mora pod orožje za dne 1. aprila 1915 vpoklicati vso ono moštvo, ki je bilo ob času mobilizacije 1914 superarbitrirano ali ki je dobilo daljši dopust kakor do 1. aprila 1915.

O ces. kr. ptujskih prostovoljnih mladostrelcih. V nedeljo dne 21. marca odmarširali so naši vrli mladi vojaki pod vodstvom svojega poveljnika gosp. rezervnega poročnika A. Wanek-a ob 1. uri popoldne k sv. Marjeti niže Ptuja, kjer se jim je pridružil tamošnji novoustanovljeni vod mladostrelcev pod poveljstvom g. nadučitelja J. Junkovič-a, ki šteje že 75 udov. Udeležili so se vaj v bližini sv. Marjete še mladostrelci od sv. Barbare v Halozah pod vodstvom g. nadučitelja Ogorelca. Ljudstvo, ki je prišlo gledat, kako se ti brhki mladeniči že kaj znajo sukati, je bilo kar začudeno, da se je zamogla v tem kratkem času svojega obstanka ta mlada četa tolikanj izuriti. Izkazana disciplina je naredla v občeh na vse gledalce, bodisi gospodo ali priproste kmečke ljudi najboljši vtis. Nagovor mladostrelcem je imel njih učitelj in organizator g. L. Girtler, predstojnik mestnega urada ptujškega in ces. kr. poročnik v rezervi. Nato je izbranih 126 strelcev pred nj. ekscelenco, g. generalom Chavanne (izr. Šavan) deloma streljalo, deloma ekserciralo, in oboje je šlo tako gladko in sigurno, da se je eksc. gospod general po sklepu prav pohvalno izrazil o njihovem napredovanju, kar bode gotovo vsem drugim mlajšim tovarišem služilo v posnemo in vspodbudo. Gospod general stavil je mladostrelcem tudi več različnih za vojaško službo zadevajajočih vprašanj in je bil z odločnimi odgovori popolnoma zadovoljen. Vso priznanje mora vsakdo pa tudi pokloniti g. Girtlerju glede njegovega truda in potrpežljivosti, kajti tukaj se ne gre samo za vojaško izobrazbo ali „Drill“, poveljnik in učitelj mladostrelcev mora imeti tudi temeljito pedagoško znanost, če hoče pri svojih novincih ali rekrutih potrebno disciplino, izobrazbo in izurjenost doseči. Da so naši strelci v tem oziru v pravih rokah, to jasno dopričuje napredek v njihovi prostovoljni — a ne prisiljeni službi. Na potu tje in nazaj je spremljala mlade vojaške mestna deška godba, ki je vrlo svirala koračnice, po kojih taktu so stopali mladi korenjaki kakor so nekdanj njihovi pradedje kot grenadirji defilirali pred očetom Radeckijem, v srcu udanost do prešvitlega cesarja, ljubezen do mile očetnjave in pogum za brezpogojno izvršitev povelj svojih komandantov, v žilah in kitah pa moč, streti in uničiti sovražnika kjer in kedaj koli namerava kršiti naše pravice. In da se pretaka po žilah teh mladeničev istinito prava avstrijska kri, priča dejstvo, da šteje danes ptujška kompanija ces. kr. prostovoljnih strelcev „že 220 mladeničev“, ki so pripravljene — ako bi se jim zankazalo — tvegati za cesarja in domovino svojo še-le pričeto — mlado življenje. Hurah!

Dopisi.

vah z obojima avstrijskima vojskama in s tujimi vojskami, ki so se združile v eno vojsko, ki bo v boju z našimi vojskami. Vse to je v interesu Avstrije, ki se mora pripraviti na vse, kar ji bo treba, da bo v boju z našimi vojskami. Vse to je v interesu Avstrije, ki se mora pripraviti na vse, kar ji bo treba, da bo v boju z našimi vojskami.

Gospodarske stvari.

Ukaz poljedelskega ministra glede obdelovanja neobdelanih zemljišč. Na podlagi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914, drž. zak. št. 274, se ukaže sledeče:

§ 1. Neobdelana zemljišča, na katerih za to upravičeni do 15. aprila 1915 ne storijo nobenega pripravljalnega dela, dasiravno vlažnost tal to dopušča, lahko občina, v katere ozemlju ista ležijo, v letu 1915 obdela s sadovi, ki služijo v hrano ljudem in živalim.

Ako se občina do 23. aprila 1915 te pravice ne posluži, more politična okrajna oblast dovoliti sosednim občinam ali tretjim osebam, da obdelajo taka zemljišča.

Občina mora do najdalje 25. aprila 1915 predložiti politični okrajni oblasti seznamek vseh zemljišč v njenem ozemlju, ki so ostala neobdelana.

§ 2. Določbe § 1 ne veljajo ali veljajo le s časovno omejeno pravico obdelovanja, ako naznani ali dokaže lastnik do 31. marca 1915 politični oblasti, da se bode zemljišče v letu 1915 obdelalo ali vporabilo v namene, ki izključujejo nasade poljskih pridelkov sploh ali do gotovega časa.

Politična okrajna oblast mora v treh dneh po naznanitvi obvestiti občino in prosilca, ali je obdelovanje zemljišča dopustno in v koliko se mora omejiti.

§ 3. Ako je neobdelano zemljišče prepuščeno občini ali tretji osebi za obdelovanje in nasajenje izvršiti takoj in sicer tako, kakor to ukazuje žetvena komisija.

Gojitev nasadov in spravljanje poljskih pridelkov je pod nadzorstvom žetvene komisije.

§ 4. Obdelovatelj lahko ukrene vse naredbe, ki so potrebne za redno obdelovanje zemljišča. Njemu pristojna pravica prihajati in dovažati na svoje zemljišče čez tuje zasebne poti. Prihod in dovoz čez tuja zemljišča za namene obdelovanja je obdelovalcu dovoljen v toliko, v kolikor je to mogoče brez znatne škode za tuje posestvo.

Temu nasproti pa se ne smejo z obdelovanjem zemljišča kršiti obstoječe potne pravice.

Politična okrajna oblast lahko da ukaze, ki so primerni, da odvrtačajo motenje prometa in gospodarskega obrata.

§ 5. Donesek zemljišča, ki se doseže z obdelovanjem (§ 1), pripada obdelovalcu.

Lastnik nima nikake pravice do doneska. Pravica do odškodnine mu pristojna proti obdelovalcu samo v toliko, kolikor je oni pri izvrševanju pravice obdelovanja kaj zakrivil.

Ako je treba, mora ukreniti žetvena komisija določbe glede časa žetve (§ 3).

§ 6. Z obdelovanjem se ne dotaknejo obveznosti lastnika do plačila bremen, ki so na zemljišču.

§ 7. Prodaja zemljišča ali oddaja v zakup nima nikakega vpliva do pravic obdelovalca.

§ 8. Predpisi, ki veljajo na podlagi tega ukaza za lastnika, veljajo smislu primerno tudi za zakupnika, upravitelja ali za druge stvarno upravičene.

§ 9. Proti odredbam, ki jih ukrenejo okrajne oblasti v izvrševanju tega ukaza, je vsaka nadaljna pravna pot nedopustna.

§ 10. 1. Kdor navaja neresnične podatke, da bi dosegel, naj bi oblast izrekla nedopustnost obdelovanja in obsajenja kakega zemljišča po drugi osebi ali časovno omejitev kakega obdelovanja, se kaznuje z denarno globo do 5000 kron ali s zaporom šestih mesecev.

2. Posestnik, ki izvrši samo pripravljalna dela, nadaljno obdelovanje pa iz lastne krivde opusti kakor tudi tretja oseba, ki je prevzela po § 2 obdelovanje zemljišča in istega iz lastne krivde opusti, se kaznuje v denarju do 1000 kron ali s zaporom do enega mesca.

3. Kdor ravna zoper odredbe politične oblasti ali žetvene komisije ki so izdane na podlagi tega ukaza, se kaznuje v denarju do 500 kron ali s zaporom do 14 dni.

Kazensko postopanje pristojna politični oblasti.

§ 11. Ta ukaz stopi v veljavo z dnem razglasitve.

Siljenje krompirja h kaljenju. Gomolji zgodnjega, za sajenje namenjenega krompirja, se denejo tri do štiri tedne pred običajnim sajenjem v kakem svetlem prostoru na lese ali deske. Lese ali lesen pod ne sme ležati na tleh, marveč mora stati nekoliko od tal. Če se hoče zložiti več les ali lesenih podov drugega nad drugim, paziti se mora da je drug na drugim najmanj v razdalji 30 cm. Na lese ali lesene pode naj se zložijo gomolji drug poleg drugega in sicer, če je le mogoče, tako, da bodo njihova očesa obrnjena navzgor. Prostor za prisilno kaljenje mora biti svetel in primerno topel (7—12 stopinj c) Takšno toplino imajo v mesecu februarju navadno nezakurjene sobe, ležeče na južni strani poslopij. V teh prostorih kali krompir počasi in ker je prostor svetel, se kali ne pretegnejo, marveč poženejo samo 5 do 10 cm dolge cime istočasno pa se razvijajo kvečjem 2 mm dolga koreninice. Zelo važno je, da ostanejo kali kratke in da so naravno zelene ali pa višnjelkaste barve. To se pa prav gotovo doseže, če je prostor za prisilno kaljenje zadostno svetel, tako da dobiva vso dnevno svetlobo. Paziti pa je treba, da ne bo sijalo sonce naravnost na gomolje.

Tak, prisilno kaljen krompir napravi v malo dneh po sajenju čvrste korenine in po 14 dneh začne že riti iz tal.

Ako bi toplina v prostoru za prisilno kaljenje slučajno preveč narasla, potem naj se gomolje od časa do časa narahlem poškrubi z vodo. Dobro je, če se krompir med prisilnim kaljenjem parkrat previdno obrne. Če se toplina prisilnice zniža pod 7 stopinj, naj se jo na primeren način segreje. Ako krompir med siljenjem užene, mu to nič ne škoduje.

Tak prisilno izkaljen krompir se mora pazljivo saditi, da se mu kali ne odlomijo.

Gomolje, ki ima nad 2 dobro razviti očesi, se pred prisilnim kaljenjem lahko razreže na kosce, kakor se običajno dela.

O ureditvi prodaje otrobov. Od ces. kr. namestništva prejeli smo celo obširen ukaz skupnega ministerstva z dne 8. marca 1915, drž. zak. št. 58, glede ureditve prodaje otrobov. Ker v našem listu ni prostora za objavo izbesedne odredbe, podamo jo tukaj v kratkem izvlečku:

Ta naredba ima namen, da bi si zamoglo dobivati kmetovalstvo vsakovrstne otrobe po taki ceni, ki blagu resnično tudi odgovarja. Mi-

narska podjetja, zadruga itd., morajo svoje zaloge — ako tiste sto meterskih stotov dosežejo ali presežejo — naznaniti pri: Allgem. österr. Viehverwertungs-Gesellschaft in Wien, St. Marx. Domači (kmečki) mlinci in oni, ki meljejo proti gotovi plači za kmetovalce — so izvzeti.

Otrobi svoji živini pckrmiti ali je v krmila predelati, nikomur ni prepovedano, jih prodati brez dovoljenja omenjenega društva dražji kot met. stot po 17 K 35 v je strogo prepovedano; to društvo tudi izvršuje naročila, ki se glase na najmanje 1 vagon.

Izpolnjevanje te odredbe nadzorujejo državne oblasti oziroma njih pooblaščenici, kojim se pregled ozadnih skladišč, delavnic, pisarn in obrtnih knjig pod kaznijo ne sme zabraniti. Vojaske zaloge ta odredba ne zadevuje. Po železnici in parnikih se smejo pošiljati otrobov le tedaj prevažati, ako si je pošiljatelj priskrbel poprej pismeno dovoljenje od zgoraj navedenega društva: Allgem. österr. Viehverwertungs-Gesellschaft in Wien, St. Marx.

Razne reči.

Našim naročnikom. Upravništvo kakor tudi uredništvo „Štajerca“ vse svoje cenjene naročnike uljudno prositi, da blagovolijo svojo naročnino, katero pošiljajo po pošti, vedno le vpslati „upravništvu „Štajerca“ in ne na kak drug naslov, ker bi upravništvo v takem slučaju ne bilo odgovorno za ničesar.

Umrli je Johan Piskernik dne 11. marca v Solčavi v starosti 76 let. Ranjki je bil zanesljiv in priljubljen vodnik v Solčavskih planinah ter vedno mož naprednega mišljenja. Ko mu v zadnjih letih vsled onemoglosti ni bilo več mogoče svojo službo kot planinski vodnik opravljati, prevzel je oskrbo planinske kočje nemško avstrijskega društva v Logarjevi dolini. Blag mu ostane spomin pri vseh, ki so ga poznali.

Naši vrlji sapèrji zajeli so pri Kolomeji v Galiciji cel ruski vlak. Zakopali so se v bližini železniškega nasipa ter pustili, da je ruski vojaški vlak mimo njih oddrdal, pritem pa so progo v dolžini kakih 40 korakov razstrelili. Ko je oklopni vlak (Panzerzug) privozil nazaj, sprejeli so ga s silovitim ognjem, da je vozil nato „s polnim parom“ in zavozil v razdejano progo, kjer je obtičal. Strojvodja in kurjač sta bila usmrčena, padlo je mnogo Rusov, ostale pa so naši vrlji sapèrji vjeli. Slava jim!

Odkritosrčno sožalje sporoča „Štajerc“ spoštovani rodbini Hauke v Šoštanju o priliki izgube sina in brata Viktorja, ki je umrl junaške smrti za cesarja in domovino.

Ranjen vojak usmrtil svojo ženo. Prevoznik električne železnice v Novemgradu, Johan Mariascy se je več mescev hrabro boril na fronti. Nedavno je prišel ranjen domu ter bil po nekolicem okrevanju prideljen v službo ondotni vojaški bolnišnici. Neko noč se tiho ukrade iz bolnišnice ter se poda v svoje stanovanje. Tam pa najde pri ženi korporala Mihaela Brehtiča, ki je takoj zbežal, nezvesto ženo pa je mož s svojim bajonetom prebodel. Nato so ga zaprli.

Samoumor kraljeve žene. Dne 16. marca

t. l. si je poglala iz revolverja kroglo v glavo baronica Karolina Vaughan bivša žena l. 1909 umrlega Leopolda II., kralja belgijskega. Baronica Vaughan svojemu možu ni bila ednakorodna in ji toraj ni pristojal naslov „kraljice“. Še baronica ni bila po rojstvu, temuč hči vratarja francoskega poslanika v Bakarešti. Karolina Vaughan je bila kot dekle na glasu izvanredne telesne lepote, ki ji je bila v korist, da je postala „na tihem“ žena kralja Leopolda II., po katerem je podedovala 30 milijonov frankov, povrhu pa še prekrasen grad Villancourt. Ko je kralj dne 17. decembra 1909 po noči zatisnil oči za vedno, je morala baronica na povelje belgijske vlade še tisto jutro zapustiti belgijsko deželo in je pozneje živela večidel v Parizu skupno z nekim bivšim francoskim podčastnikom z imenom Dutrieux, ki je mnogo njenega denarja lahkomišlno zapravil. Eden sin baronice je že zdavnej umrl, drugi tudi ne bode več dolgo trave tlačil, ker je vedno bolehen.

Kardinal Agliardi umrl je dne 19. marca v Rimu, v 83. letu svoje starosti. Porodil se je v Cologno al Serio pri Bergamo na gornjem Laškem. Agliardi je bil eden najuglednejših udov „svetega kolegija“. Svoje dni je bil služil tudi na diplomatskih mestih, tako n. pr. kot papežev nuncij v Monakovem in pozneje na Dunaju, kjer so mu izkazovali v višjih krogih veliko spoštovanje.

Ptujsko mestno kopališče je zopet otvorjeno in se zamore vsakdo poslužiti kopelj na banje (nečke) in tudi parnih kopelj. Oprava je lična in snažna v vsakem oziru, cene pa nizke.

Strašni konec treh ruskih stotnij. Tri ruske infanterijske stotnije so se priplazile preko zamrznjenega jezera, da bi napadle nenadoma Pruse. Ali Prusi so čuvali. Njih ogenj je podil Ruse, da so bežali kar se da proti svojim postojankam, a pribežali so komaj do sredine jezera, ko so začeli pruski topovi bruhati krogelje, ki so razbile led na drobne kosce. Teh koscev so se oprijemali bežeči — ali par hipov in jezero je zagrnilo vse, led se je strnil — in mnogo stotin krepkih mož počiva sedaj v hladnem vodnem grobu.

Legar v Srbiji. Poročila iz Srbije pravijo, da ni mogoče opisati vse grozote položaja. Zdravnik ameriške zdravstvene komisije, dr. Ryan je rekel, da bo izgubila Srbija več kakor polovico svojega prebivalstva, če se ne bo posrečilo v najkrajšem času zabraniti razširjenja legarja.

Zgodovinska sodba o Angležih. Ko je v vojski med Turčijo in Rusijo leta 1791. v svrhu dosege miru hotela Anglija posredovati, pisal je tedanji turški Veliki vezir angleškemu poslaniku v Carigradu pismo sledeče vsebine: „Padišah (sultan) vojskuje se zase in sam sklepa mir. On zamore sužnjem, svojim služabnikom in podani-

kom zanpati, on pozna njih mišljenje, preanesi je njih čednosti in se emena na njih zvestobo za nesi, vrline, ki so iz evropskega kota že zdavne izginile. Če govore resnico ve kristjani, vande Angležem ni zanpati; oni prodajo vso človeštvo. Kako vendar pridete k pondbi, da hočete nas pri Rusiji posredovati? Mi ne potrebujemo Vašega prijateljstva, ne Vaše pomoči in trdi in Vašega posredovanja. Bog je pri Vas denar, zato je Vašim ministrom in Vašemu narodu barantij črez vse na svetu. Ali pridete, da bi nas Rusom prodali? Ne, pustite nas toraj, da bodedo! Rusi sami gotovi! Proč z Vašim posredovanjem med Rusijo in Turčijo! Zmiraj je bilo Vaše največje prizadevanje vso človeštvo v razdvoji prepri spraviti in potem potom Vaše hinavščine dobiček iz tega potegniti. Mi nočemo od Va ničesar več slišati in toraj Vam zapovemo, da nam na to pismo ni treba odgovarjati.“ Tak je zarobil pred 124 leti Turek Angležu, a že da se pozneje ni držal vestno tega načela in tudi ne drugi narodi, ki še le danes svojo zmoto sprevidevajo.

Grozna železniška nesreča v Bolgariji. Bolzu bolgarske železniške postaje Somovit je je zgodila velika železniška nesreča. Trčila sta skupaj dva osebna vlaka. Mrtvih je 20 oseb, težko ranjenih pa 128. Vzrok te velikanske nesreče je premala paznost železniškega osebja.

Listnica uredništva.

G. P. M. v Ribnici: Kaj pa vendar mislite? Sedaj ko nam hočejo Rusi počrez porzeti, bi naj mi njihove spise priobčevali. Na, kaj takega!

Dopisnikom: Vsak dopis brez podpisa gre v ogenj.

Zveza kmetovalskih zadrug na Štajerskem r. z. z. o. l. preselila je dne 21. marca t. l. svoje pisarnice na svoje lastno poselstvo v Eggenberga pri Gradcu, Alje Postristrasse 152. Stevka telefona (tudi za deželno vzorno klet) je Nr. 2164.

Sočutje ne napravi človeka zdravega, ki trpi na glavobolu, zobobolu ali na revmatičnih in neuralgičnih boleznih. Ako se hoč odpomoči, naj se da dotičniku Feller-jevemu „Elsa fluida“, ki pomaga tudi pri kašlju, hripavosti in boleznih v grlu. 12 steklenic na 6 kron pošilja poštine prosto lekarnar E. V. Feller v Stubici. Elsa-trg št. 241 (Hrvatsko), kjer se tudi lahko naročijo lahke čistilne „Elsa-kroglice“ (Elsa-Pillen), 6 škatljice za 4 krome in 4 vin. Poštine prosto.

Poznačenje vojaškega perila. Mnogo naših vojakov pošilja sedaj svojo perilo domu, da se ondi spere. Mogoče je, da v takih slučajih prenese mrčes ali pa kak nalezljiva bolezen. Nevarnosti so v tem oziru posebno perile. T mu se lahko opomni ako se perilo razokuži. Najhitreje in najgotovejše učinkuje v tem oziru, ako se perilo 24 ur pred pranjem namoči v vodo, ki vsebuje 3% raztopljenega surovega lys oforma. Perilo vse tega revnanja ničesar ne trpi. Zagotovilo da bo bil lastnik okuženega perila nekadaj bolan ali tudi še sedaj bolan, ne vsebuje ni kake obrambe, kakor to nas uči vsakdanja izkušnja.

Loterijske številke.

Gradec, dne 17. marca: 45 41, 72, 53, 4.
Trst, dne 24. marca: 19, 48, 69 29, 89.

Vojna ura 1914.

Z dvojnimi reliefom: Njeg. Vel. cesar Franc Jožef I. in Viljem II. Z združenimi močmi ali pa Viribus unitis 1914 z novimi reliefom treh cesarjev, Viribus unitis ali pa svetovna vojska 1914—15 ali pa z oficijelnim črno-rumenim ali pa z železnim križcem: jeklo ali nikl 5 K, z usnjatim napestnikom K 6—, posebno ploščal K 8—, z radium številščem K 10—, a žepno budilnico K 15—, cena niklasta ura K 8—, Vojna verižica K 1—, vojna budilnica „top“ („Kanone“ K 6—, Vojna budilnica „bohnar“, ki bobra generalmarš K 6—, 3 leta garancije. — Pošlje po povzetju prva tvrdka vojnih ur

Max Böhnel. Dunaj IV., Margaretenstrasse 27/51.
Originalni fabrični cenik zastoj. 149
Novost! Srebrna zapestna ura z dvojnatin krovom K 10—.

1 komij in dva
trgovska učenca

sprejme takoj tvrdka: Liszt & Brodnjak,
Stridóvarár, Zala. M-Ogrsko.

15 cm havbica v ognju.

Ta podoba kaže avstrijsko 15 cm havbico neposredno pred oddajo strela. Na levi strani podobe se vidi zavetišče za moštvo, ki pri havbici streže, ker je pri streljanju pritisk zraka tako močan, da vojake pomeče. Naše kakor tudi nemške artiljerije se sovražniki zelo bojijo.

Österreichische Artillerie im Feuer.

Stole (Zimmersessel) SLAWITSCH & HELLER
po 3—, 5—, 6— kron se dobijo v zalogi
trgovina v Ptuju.

Učenec

memskega in slovenskega jezika zmožen, priden in pošten, sprejme se v trgovini:
A. Preaz, v Rogatcu, (Robitsch). 168

Učenec

se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme v tovarni za usnje (Lederfabrik) Paul Pirich v Ptuj. 159

Gospodinja

pridna, skrbna in poštena, od 25 do 35 let stara, vdova ali samska, brez otrok, se takoj sprejme. — Plača po dogovoru. — Naslov pove upravištvo »Stajerca.« 160

Dve njivi

se daste v najem. Vpraša se naj pri gosp. Jož. Goriup u, usnarju v Ptuj. 162

5.000 komadov

161
kostanjevih vinogradskih (tranib) kolov, 2 metra dolge proda Fanni Georg v Makoljah pri Poljčanah (M. xau b. Pölschach).

Razredne srečke.

Veliko poslednjo srečkanje od 6. aprila do 3. maja 1915.

V 22 dneh se bode izžrebalo okoli 18 in pol milijona kron.

Med temi je

1 premija v znesku K 700.000

DOBITKI kron: 300 000, 200 000, 100 000, 90 000, 80 000, 70 000, 60 000, 50 000, 40 000, 30 000, 25 000, 20 000, 10 000 itd. itd.

V celem se bode izžrebalo 64 000 srečk in vsaka druga srečka mora dobiti.

Srečke za ta razred se še dobe pri: Geschäftsstelle der k. k. Klassenlotterie LEOPOLD STRAUSS, Wien I., Helfferstorferstrasse 7

Cena posamezni srečki znaša:

$\frac{1}{8}$ srečke	$\frac{1}{4}$ srečke	$\frac{1}{2}$ srečke	1 srečka
K 25	K 50	K 100	K 200

proti vposlanemu znesku in 30 vinarjev za poštino in izžrebni izkaz (Ziehungliste). Dopoljatev srečk vrši se takoj. 164

V službo se vzame

samski konjar, mesečna plača 30 K in hrana; samski volar, mesečna plača 24 K in hrana in oženjen švajcer, ako mogoče brez otrok, kojega žena je spretna v svinje-reji, mesečna plača 70 K in popolna prehranitev. V ofertih ali ponudbah se naj naznani starost ter priložijo prepisi spričeval. Naslov: Baron Vogelsang, Seibersdorf bei Spiefeld 165

Štajersko deteljno seme

od rdeče detelje, debelozrnato, zajamčeno grinte-prosto, se pošilja v vsaki množini, od 5 kilogramov naprej poštine prosto na vsako pošto proti povzetju kg za K 2 20 od tvrdke brata Reiter v Slovenjgradcu. 167

Komij in trgovs. učenec (Komis u. Handlungslehrling) slovensčine in nemščine zmožna se sprejmeta takoj pri firmi Alois Kometter, trgovina z mesanim in manufakt. blagom v Borovljah (Perlach) na Koroškem. 141

Delavci, stari od šestnajst let naprej, dobijo trajno službo v tovarni za žigalice v Rušah. (Zündwarenfabrik in Maria Rast 129 b Marburg a/Drau.

Parna žaga (Dampfsäge) Adalbert Ružička v Ragoznici pri Ptuj kupi okrogla smrekova in jelova debela (plohe) v vsaki debelosti. 149

Naznanilo.

145
10.000 komadov šmarničnega traja I. sorte je na prodaj — komad po 4 vinarje — pri Anton in Marija Bec v Zagorcih (fara sv. Lovrenc v Slov. gor.), p. Jaršince pri Ptuj.

Naznanilo o preselitvi.

Zveza kmetovalskih zadrug na Štajerskem

r. z. z. o. z.

preselila je svoje pisarnice dne 21. marca t. l. na svoje lastno posestvo v

Eggenberg pri Gradcu, Alte Poststraße 152.

Kratek naslov za pisma: Landwirtverband, Eggenberg bei Graz. — Naslov za telegrame: Landwirtverband, Eggenberg bei Graz. — Telefon (tudi za deželno vzorno klet): št. 2164. 156

Zagotovljen uspeh, drugatje denar nazaj. Zdravniško spričevalo o izbornem učinku!

Polna krasna prsa
dobite pri rabi 127
med. dr. A. Rix kreme za prsa.

Oblastveno preiskana in gar. neškodljiva za vsako starost, hitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 3.—, vel. doza, zadostuje za uspeh, K 8.—.

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Berggasse 17/K. Razpošiljatev strogo diskretna.

Zaloge v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram; v Ljubljani lekarna pri „zlatem jelenu“, v drožeriji A. Kauč, in „Adria-Drogerie.“

Vinogradniki!

Priskrbite si pravočasno vspešno sredstvo zoper Peronospero! Bakrena galica (Kupfervitriol) se valed vojske tudi za visoko plačilo skoraj ne more dobiti.

Kot popolno in najboljše preizkušeno namdomestilo priporočati se zamore le 165

Perocid.

Perocid pošilja po najnižji ceni tvrdka:

D. Rakusch v Celju.

Priporočljiva domača sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepčanje krvi proti slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd.; steklenica 2 K, — Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 1 20 K proti kašlju, težki sapi itd. — Čaj in pilule za čiščenje krvi à 80 vin. — Čaj proti gihtu à 80 vin. — Balzam za giht, ude in živce stekl. 1 K; izvrsno mazilo, ki odstrani bolečine. — Bleiburški živinski prašek à 1 20 K. Prašek proti odvajanju krvi v živalski vodi à K 1 60 — Izvirni strup za podgane, miši, čurke à K 1.—, Razpošiljatev L. Herbst, apoteka Bleiburg na Koroškem. 49

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung) 164

službe, učence, stanovanja in posestva v Ptuj

izvršuje vse vrste posredovanja najhitreje. Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Židano štikana bluza samo K 1'95.

Čudež industrije za štikanje.

Velefini modni štof z bogato židano štikarjio.

Kompletno za eno blužo samo K 1'95. 164

Krasno lepo! Zadnja novost!

Par sto tucatov teh krasno lepih, bogato z žido štikanih štofastih bluz v nežnih lepih barvah, kakor belo, creme, rosa, svillo-plavo, srednje-plavo, modno-lila, rdeče, zeleno, drap, temno-plavo, fraise, rujavo, črno, sploh v vsaki eksistujoči barvi, prevzeli smo od neke razpušene švicarske štikarijske tvornice in zamoremo te krasne bluže po en gros-prodaji velikih množin za to smešno ceno razprodati. — Te bluže so trikratno svoto vredne. — Pri najmanjšem nakupu 3 kosov tudi v različnih barvah po želj per kós K 1'95. Pri nakupu 6 kosov starejše vsi skupaj le K 11.— in se poleg tega fini jabot iz čipk ali pa fini „Spitzenkragen“ zastojni priloži. Edina razprodaja po povzetju.

M. Swoboda, Dunaj, III 2, Hießgasse 13—114.

Sporočite nam svoj naslov,

da Vam pošljemo navodilo, kako se Vam pri pametnem varčevanju zamore nakloniti

velika svota denarja! 163

„Glücksbote“ Ljubljana 101.

Konjski mesar

Josef Heller v Ptuj

kupuje konje za klanje po najboljših cenah. 161

Proti okuženju

se moramo tembolj varovati, ker nastopajo zdaj nalezljive bolezni kakor: šarlah, koze, kolera, tifus z večjo močjo. Zato

naj se rabi

povsod, kjer nastopajo take bolezni, desinfekcijsko sredstvo, ki mora biti v vsaki hiši na razpolago. Najpriljubnejše desinfekcijsko sredstvo sedanjosti je brezdvomno

LYSOFORM

ki je brez duha, ni strupeno in je po ceni ter se dobi v vsaki lekarni ali drožeriji à 60 vinarjev. Vpliv Lysoforma je zanesljiv in hiter; zato ga priporočajo zdravniki za desinfekcijo na bolniški postelji, za umivanje ran, žulov, za antiseptične obveze in irrigacijo.

Lysoform-milo

je prijetno toaletno milo, ki vsebuje 1% Lysoforma in vpliva antiseptično; zamore se uporabiti na najobčutnejši koži. Napravi kožo mehko in gibčno. Vi bodeite v bodoče vedno to izborno milo rabili, ki je le navidezno drago, v rabi pa jako ekonomično, ker je izdatno.

En kos stane eno krono 20 vln.

Pfefferminz-Lysoform

je močno antiseptična ustna voda, ki odpravi takoj in sigurno ustni duh, blede zobe in jih konzervira. Zamore se rabi tudi pri vratnem kataru, kašlju in nahodu za grgljanje po zdravniškem predpisu. Par kapljic zadostuje za čašo vode. Originalna steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Zanimivo knjigo z naslovom „Zdravje in desinfekcija“ daje na zahtevo zastoj in franko kemik HUBMANN, Dunaj XX., Petratschgasse 4.

5 vinarjev

stane dopisnica, s katero zamorete zahtevati moj glavni cenik z 4000 podobami, ki vsebuje bogato izbiro potrebnih rabnih in darilnih predmetov ter se pošilja vsakomur zastoj in franko. 39

Prva fabrika ur HANNS KONRAD

c. in kr. dvorni liferant, BRÜX št. 730 (Česko).

Prave nikel-žepne-ure K 4-20, 5.—. V srebru K 8-40, 9-60, niklasta budilnica K 2-90, ura-kuka vica K 7-85, ura na pendelj K 9.—. Razpošiljatev po povzetju, izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Zlata verižica na obroke!

60 gramov težka K 140.— na mesec K 4.—. Prvorazredna srebrna ura, 3 srebrni pokrovi K 14.—. Se pošilja povsod. Kdor hoče poceni ure in verižico kupiti, naj piše takoj 24

R. Lechner, Goldwarenhans, Lundenburg 661.

Kava

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 10.— franko po povzetju. 1/2 klgr. veleprima najfinejši čaj K 2.— oddaja A. Sapira, 490, eksport kave in čaja Galanta. 756

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!

Namesto K 12.— samo K 6.—

15.000 parov čevljev na žnore

glasom podobe, popolnoma z dobrega usnja in močnim, žebanlim podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo moram v kratkem oddati in prodam vsled tega par pod proizvajalno ceno za samo K 6.—. — Se dobijo za gospode in dame ter v vsaki velikosti.

Poslje po povzetju

140

Eksportna hiša „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18.

Zahtevajte

v vseh trgovinah in trafikah

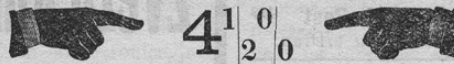
Štajerčeve užigalice

(„Štajerc“-Schweden.)

Hranilnica (šparkasa) mestne občine Celje.

Razglas.

Hranilnica mestne občine Celje naznanja, da se pri njej kakor doslej tudi zanaprej obrestajejo hranilne vloge s

Z novimi kakor tudi s dostavnimi vlogami zamore lastnik vložne knjižice vselej in v vsaki višini vloge prostovoljno razpolagati.

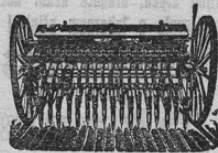
Knjižice lastnih hranilnih vlog kakor tudi vojnega posojila se sprejemajo v brezlačno shranitev.

Zunanjim vložiteljem nudijo se brezplačno na razpolago poštni-položni listi.

V spomin 50-letnega obstanka te hranilnice

izdajale se bodo v tekočem letu posebno lepo opremljene vložne knjižice, ki imajo izvanredno sposobljenost za darila.

125

Poljsko orodje,

sejalniki (Säemaschinen), plugi, valjarji, brane, kultivatorji,

stroji za žetev,

stroji za žetev žita, za košnjo trave, za vezanje snopja, za grabljenje in obračanje sena,

mlatilni stroji z navadnim in dvojuatim čistilom, bencin-motorji, bencin-lokomobili

se izdelujejo in pošiljajo v najboljši izvršitvi od tvrdke:

PH. MAYFAHRTH & Co. DUNAJ II.,

Taborstrasse šte. 71.

Tovarna poljedelskih in obrtnijskih strojev.

Katalog šte. 538 se dopošlje zastoj in poštne prosto.

134

Mestna hranilnica v Ptujju

sprejema

do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.